

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України (Україна)

Херсонський навчально-науковий інститут (Україна)

Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна)

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна) Навчально-
науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського

Національного університету імені В.Н. Каразіна (Україна)

Центр міграційних досліджень Варшавського університету (Польща)

Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Литва)

Університет в Нове Місто (Словенія)

Інститут інновацій «Ідея» (Латвія)

Тракійський університет (Болгарія)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
07 листопада 2024 року

Полтава 2024

http://galinfo.com.ua/articles/v_chomu_polyagayut_osoblyvosti_formuvannya_byudzhetiv_otg_249352.html

3. Наталенко Н.В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади (навчальний модуль) К.: ІКЦ«Легальний статус», 2016. 72 с.

4. О. Кириленко, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Русін. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 396 с.

УДК 338.248

Горбунова М.Р, студент
Кулаков О.Ю., студент
Кулакова С.Ю., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

АДАПТАЦІЯ БІЗНЕС-СТРАТЕГІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ДО УМОВ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА КРИЗИ

На жаль, ризик військових конфліктів, геополітичних непорозумінь та війн постійно присутній у різних регіонах, впливаючи на бізнес незалежно від його сфери. Нестабільність і загрози безпеці можуть серйозно завадити нормальному функціонуванню компанії або навіть зупинити її діяльність. Для керівництва важливо аналізувати, як військовий конфлікт впливає на бізнес-процеси, і шукати найкращі способи адаптації. Регулярне дослідження цього питання та його наслідків сприяє швидкому виявленню основних ризиків і розробці стратегій реагування на надзвичайні ситуації, забезпечуючи стійкість компанії в умовах нестабільності. Отже, для успішного функціонування і розвитку в умовах військового протистояння необхідно зосередитися на розробці ефективних стратегій, які дозволять залишатися конкурентоспроможними в умовах напруженості та загроз, сприяючи стабільності та успіху бізнесу.

Адаптація бізнес-стратегії компанії в умовах військового конфлікту є критично важливим завданням, яке передбачає комплексний перегляд пріоритетів та методів діяльності. Необхідно реорганізувати ресурси для забезпечення оперативної гнучкості, що дозволить компанії адаптуватися до нестабільного середовища. Крім того, важливо встановити ефективні комунікаційні канали для оперативного прийняття рішень, мінімізувати ризики збоїв у постачанні та забезпечити безпеку персоналу. Розроблення сценаріїв для різноманітних можливих ризиків сприятиме більш підготовленому маркетинговому позиціонуванню та забезпечить стійкість бізнесу в умовах невизначеності.

Стратегічне управління підприємством являє собою комплексний і довгостроковий процес, спрямований на визначення шляхів досягнення

основних цілей компанії, водночас забезпечуючи конкурентну перевагу на ринку. Важливо усвідомлювати, що це системний підхід до управління бізнесом, який має враховувати всі аспекти операційної діяльності підприємства, зокрема стратегічне планування, маркетингові стратегії, фінансову політику, оптимізацію бізнес-процесів та ефективне управління людськими ресурсами. У контексті воєнного конфлікту стратегічне управління бізнесом стає особливо складним завданням. Військовий стан є вкрай напруженою ситуацією, яка несе безліч загроз, ризиків і викликів, що впливають не лише на діяльність бізнесу, але й на економіку країни в цілому.

Розроблення та адаптація бізнес-стратегії в умовах військового конфлікту вимагає глибокого аналізу та оперативного прийняття рішень. Спочатку необхідно оцінити безпосередній вплив конфлікту на основні операційні елементи компанії, такі як ланцюги постачання, ринки збуту та виробничі процеси.

У цьому дослідженні розглянуто ключові загрози, з якими стикаються підприємства, що перешкоджають їхньому сталому розвитку та економічному поступу. По-перше, втрата людських ресурсів, зумовлена смертями, пораненнями, психологічними травмами та міграційними процесами, ставить під загрозу трудовий потенціал. Це, у свою чергу, негативно позначається на управлінні підприємствами та на загальному економічному потенціалі країни. По-друге, втрата капіталу в умовах військових конфліктів, яка зумовлює значні фінансові збитки через руйнування основних засобів та інфраструктури, суттєво підриває фінансову стійкість підприємств. Перенаправлення ресурсів на військові потреби також обмежує можливості підприємств у підтримці нормального функціонування і розвитку. Третім чинником є ускладнення логістичних процесів. Військові дії можуть зруйнувати дороги, мости та комунікаційні мережі, що веде до обмеженого доступу до ресурсів, порушення ланцюгів постачання і втрати ринкових доходів. Нарешті, скорочення інвестицій під тиском несприятливих економічних умов і підвищеного рівня ризиків та валютної нестабільності призводить до небажання інвесторів вкладати кошти в компанії. Той факт, що підприємства розміщені в зонах конфлікту, ускладнює прийняття стратегічно важливих рішень і може спричинити фінансові втрати, погіршення репутації та обмежити доступ до ресурсів, порушуючи довіру клієнтів та партнерів.

У світі зростаючих ризиків може знадобитися перегляд логістичних маршрутів, пошук нових постачальників або партнерів, а також забезпечення неперервності бізнесу через диверсифікацію активів та розподіл ризиків.

Крім того, важливо врахувати соціальні та етичні аспекти діяльності компанії, працюючи над підтримкою громади і розвитку соціально відповідального бізнесу. Необхідною є комунікація з усіма зацікавленими сторонами для збереження довіри та репутації компанії, адже в умовах конфлікту корпоративна соціальна відповідальність відіграє ще більшу роль.

Фінансове управління також має ключове значення: потрібно адаптувати бюджетування до нових умов, забезпечивши стійкість фінансових резервів і

оптимізацію витрат. Отже, відповідно до динаміки військової ситуації, стратегічна гнучкість, оперативність і здатність до інновацій стануть запорукою успіху компанії.

Література

1. Білоус С., Бривус А. (2024). Адаптація бізнес-стратегії підприємства до умов воєнного конфлікту. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-106>
2. Чорнодід І. С., Федотов О. О., Пекін, А. Ю. Сучасні підходи до адаптації бізнес-моделей в умовах перманентних змін зовнішнього середовища. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 13. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-13-04-10>

УДК 338.242.4.027:334.772(477)

Григор'єва О.В., к.е.н., доцент,
Вересова В.Д., студентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Повномасштабна агресія з боку росії, крім прямих втрат територій та людських ресурсів країни, негативно позначилася на економічному та соціальному становищі країни, яке поглиблюється триваючим терором, порушенням, а часом й руйнацією, логістики, міграцією населення. Разом з тим, розвиток бізнесу є основним чинником, що здатен забезпечувати зайнятість населення та джерело їх доходів, формування конкурентного середовища та збалансованої структури економіки, фінансування надходжень до бюджетів тощо. В умовах війни бізнес потребує підтримки та стимулювання в першу чергу з боки держави.

Державні програми підтримки бізнесу спрямовані на забезпечення доступу до фінансування та ринків ресурсів та збуту продукції, формування інфраструктури розвитку малого та середнього бізнесу, спрощення процедур надання дозвільних та ліцензійних документів через державні портали цифрових послуг, створення умов для започаткування та розвитку підприємницької діяльності, професійного зростання бізнесу.

Основними заходами підтримки бізнесу з боку держави виступають [1]:

- можливість отримання кредиту до 60 млн. грн з компенсацією Урядом процентних ставок до рівня 0% протягом дії воєнного стану та ще одного місяця після його завершення;